బాల వ్యాకరణం

సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదం

దంత్య తాలవ్య చజలు

ఉపన్యాసకుడు

డా.రామక పాండురంగ శర్మ

దంత్య తాలవ్య చజలు

1. చ (చిలుక, చీమ, చెట్టు, చేదు)
2. ౘ (ౘలి, ౘాలు, ౘుక్కలు, ౘూపులు, ౘొప్ప, ౘోటు
3. జ (జిడ్డు, జీడి, జెట్టి, జేజమ్మ)
4. ౙ (ౙల్లెడ, ౙాము, ౙుట్టు, ౙాలు, ౙొన్న, ౙోరు)

సవర్ణ విధి

7. దంత్యతాలవ్యంబు లయినచజలు సవర్ణంబులు.

తాలవ్య చకారంబు (చ) దంత్య చకారంబునకును (చే);
దాలవ్య జకారంబు (జ) దంత్య జకారంబునకును (జే)
గ్రాహకము లని తాత్పర్యము.

తాలవ్యచజలు

౮.ఇఈఎఏలం గూడిన చజలు తాలవ్యంబులు.

చిలుక చీమ చెలి చేమ; జిల జీడి జెటి జేజె.

దంత్య చజలు

9. అ ఆ ఉ ఊ ఒ ఓ లెలం గూడినచజలు దంత్యంబులు.

చేలి చాప చుక్క చూపు చొక్కు చోటు చౌక. జముఁడు జాతర జన్ను జాలు జోలి జాకు.

ఐదంతములు లయినచజలు సమేతరశబ్దములందు లేవు.

సంస్కృతంలో దంత్య చజలు

10. సంస్కృతసమంబులం దికారాంతము లయిన శబ్దముల యుపధాచజలు బహువచనంబు పరం బగునపుడు దంత్యము లగును.

ఇవి దప్ప సంస్కృతసమంబులందు దంత్య చజలు లేవని తాత్పర్యము.
ఉపధ యనఁగాఁ దుదివర్ణమునకు ముందు వర్ణము.

అర్చి-అర్చులు, రోచి-రోచులు, వీచి-వీచులు. రాజి-రాజులు, వాజి-వాజులు. (అర్ చ్ ఇ + లు > అర్ చే ఉ + లు)

మఱియు రాజశబ్దం బొక్కటి దంత్యయుక్తంబు గానంబడియెడి.

ఇతరములు

ఇతరము లయినచజల కుదాహరణములు.

చంద్రుడు చామరము చుక్రిక చూర్ణము.

చోరుఁడు చౌర్యము. జయము జాతి

జగుప్స జాటము ఇత్యాదులు.

ధన్యవాదాలతో ....

డా. రామక పాండురంగ శర్మ

http://academy.teluguthesis.com/

సమర్పణ